PEYGAMBER SIFATI;KARŞILIKSIZ VERMEK

Allah herkesi bir maaşa bağlamış,her varlığa peşin ve gerisi hesapsız ve memnun edici olarak ebedi âhiret hayatında verecektir.

Peygamberler ve onların varisleri olan zatlar,insanların cüz'i ücretlerine değil,Allah'ın külli ücretine talib olmuşlardır.Zira insanlar verirlerse,insan gibi ve kapasiteleri kadar verebilirler.Allah ise Allah gibi ve şanına yakışır derecede verir.

Bunun zevkini aldıklarından ve bu seviyeye mazhar olduklarından hiç dünyevi karşılığa teveccüh etmemişler ve talib olmamışlardır,her türlü zorluklara rağmen.

Eğer peygamberler ve onun vereseleri dünyevi karşılık isteselerdi belki dünyanın en zengin insanları olurlardı.Bakıldığında görülür ki;onların içerisinden Süleyman peygamber hariç zengin olan peygamber çıkmamış,onlar sürekli alan değil,veren insanlar olmuşlar,dünya için biriktiren değil,ahreti için biriktiren,burada bırakan değil,ahrete gönderen insanlardan olmuşlardır.

Onlar miras bırakmazlar.

Miras dünyadır.Dünyaları yoktur ki,dünya bıraksınlar.

Peygamberler minnetsiz ve etkili hizmetlerinin neticesinde ücret istemediklerinden kalıcı ve sürekli olmuştur.

Kur'an-ı Kerim-de Ecir yani ücret,karşılık ifadesi 48 yerde geçmektedir.[1]

Peygamberlerin Ücreti Allah'dan bekleyip,insanlardan bir menfaat taleb etmediklerini Kur'an şöyle ifade eder:

"Eğer yüz çevirirseniz çevirin, ben de sizden bir ücret istemedim ya! Benim mükafatımı ancak Allah verir. Ve ben O'nun emrine boyun eğen müslümanlardan olmakla emrolundum."[2]

«Ey kavmim! Ben sizden herhangi bir mal mülk istemiyorum. Benim mükafatım ancak Allah'a aittir. Ve ben ona iman edenleri kovacak değilim. Onlar elbette Rablerine kavuşacaklar. Fakat ben de sizi cahillik eden bir kavim görüyorum.»[3]

«Ey kavmim! Bu iş için sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak beni yaratana aittir. Artık akıllanmayacak mısınız?»[4]

«Buna karşılık ben sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim mükafaatımı verecek olan ancak,

âlemlerin Rabbidir.»[5]

“De ki: «Ben sizden herhangi bir ücret istemem, O sizin içindir. Benim ecrim ancak Allah'a aittir. O, her şeye şahittir.»[6]

Diğer insanlarla olan farklarının,bir ücret taleb etmemeleri olduğu belirtilmiştir.

Çünkü ücrette şahsi bir menfaat var.karşıdaki kişide bir soru işareti ve –acaba-düşüncesini oluşturur.

Acaba bu sözleriyle benden bir şeyler mi isteyecek.Bir beklentisi mi var?Sürekli menfaatı düşündürüp,kabullenmeye bir set oluşturmuş olacaktır.

Gerçek ücret Allah katındaki ücrettir.

“Şüphe yok ki, iman edenler, yahudiler, hıristiyanlar ve sabiîler, bunlardan her kim Allah'a ve âhiret gününe gerçekten iman eder ve salih amel işlerse elbette Rabbleri katında bunların ecirleri vardır, bunlara bir korku yoktur, bunlar mahzun da olacak değillerdir.”[7]

“Her canlı ölümü tadacaktır. Kıyamet günü ecirleriniz size eksiksiz olarak verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete konursa o, gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı zevkten başka birşey değildir.”[8]

Amellerin kıymetini arttıran ve adet halinde olan işleri ibadete çeviren durum;Allah için vermektir.
“Mallarını ALLAH yolunda harcayanların hâli bir daneye benzer ki, ondan yedi başak sümbüllenir; her bir başakta da yüz dane bulunur. ALLAH, dilediği kimseye, yaptığı iyiliğin karşılığını böyle kat kat verir. ALLAH'ın lûtfu geniştir ve ilmi her şeyi kaplar.
Mallarını ALLAH yolunda bağışladıktan sonra yaptığı iyiliği başa kakıp eziyet vermeyen kimselerin Rableri katında mükâfatları vardır. Onlar için ne kıyamet gününde bir korku vardır, ne de dünyada kaybettiklerinden dolayı bir üzüntü.”[9]
Sahabeleri farklı kılıp,Kur’anın övgüsüne mazhar yapan;onların karşılıksız ve hesapsız vermeleri ve infak etmeleridir.Öyleki 700 deveyi yükleriyle birlikte verebilmekte,verdiğinden geriye ne bıraktın diye kendisine sorulan Hz.Ebubekir;Allah ve rasulünün sevgisini demiştir.
Nitekim Hz.Osman Tebük seferine hazırlanıldığında 300 deveyi üzerindeki yükleriyle beraber ALLAH Resul’üne teslim etmiş ve ayriyeten 50 at ile bin altını da ilave etmişti.Bu durum karşısında ALLAH Resulü kendisine:
“ALLAHım ben Osman’dan razıyım, sen de ondan razı ol!”[10]
“Herkesin cennette bir dostu vardı. Benim dostumda Osman’dır.”
“Kendisinden meleklerin bile haya ettiği, Osman cennettedir.”[11]

Bediüzzaman Hazretleri, dünya hakkındaki bir değerlendirmesinde, bu dünyanın kesben değil kalben terkedilmesi gerektiğini söyler. Eğer, insan dünyayı bu manada anlayabilirse,dünyaya bakışı da,çalışıp kazanması da bu istikamette olur ve kalır.

Bu konuda Bediüzzamanın değerlendirmelerine bakalım:

Şu âyet-i kerimenin zâhir mânâsı çok tefsirlerin beyanına göre yüksek i'câz-ı Kur'âniyeyi göstermediğinden, çok zaman zihnime ilişiyordu. Kur'ân'ın feyzinden gelen gayet güzel ve yüksek mânâlarından üç veçhini icmâlen beyan edeceğiz.
BİRİNCİSİ: Cenâb-ı Hak, Resulüne ait olabilecek bazı halleri, Resulünü tekrim ve teşrif noktasında bazen kendine isnad eder. İşte, burada da, "Resulüm sizden vazife-i risalet ve tebliğ-i ubudiyet hizmetine mukabil, sizden bir ecir ve ücret ve mükâfat, bir it'âm istemez" mânâsında, "Ben sizi ibadet için halk etmişim, Bana rızık vermek ve it'âm etmek için değil" meâlindeki âyet, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma ait it'âm ve irzâkı murad etmek gerektir. Yoksa, gayet bedihî bir malûmu ilâm kabilinden olur, i'câz-ı Kur'ân'ın belâgatine uygun gelmez.
İKİNCİ VECİH: İnsan rızka çok müptelâ olduğu için, rızka çalışmak bahanesi, ubudiyete mâni tevehhüm edip kendine bir özür bulmamak için, âyet-i kerime diyor ki:
"Siz ubudiyet için halk olunmuşsunuz. Netice-i hilkatiniz ubudiyettir. Rızka çalışmak, emr-i İlâhî noktasında bir nevi ubudiyettir. Benim mahlûkatım ve rızıklarını deruhte ettiğim nefisleriniz ve iyâliniz ve hayvânâtınızın rızkını tedarik etmek,

"Cinleri ve insanları ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım. Ben onlardan bir rızık istemiyorum; Beni doyurmalarını da istemiyorum."[12]adeta Bana ait rızık ve it'âmı ihzar etmek için yaratılmamışsınız. Çünkü Rezzak Benim. Sizin müteallikatınız olan ibâdımın rızkını Ben veriyorum. Siz bunu bahane edip ubudiyeti terk etmeyiniz."
Eğer bu mânâ olmazsa, Cenâb-ı Hakka rızık vermek ve it'âm etmek muhâliyeti bedihî ve malûm olduğundan, ilâm-ı malûm kabilinden olur. İlm-i belâgatte bir kaide-i mukarreredir ki, bir kelâmın mânâsı malûm ve bedihî ise, o mânâ murad değil, onun bir lâzımı, bir tâbii muraddır. Meselâ, sen birisine desen "Sen hafızsın," o malûmunu ilâm kabilinden olur. Demek maksud mânâsı budur ki, "Ben senin hafız olduğunu biliyorum." Bildiğimi bilmediği için ona bildiriyorum.
İşte, bu kaideye binaen, âyet, Cenâb-ı Hakka rızık vermeyi ve it'âm etmeyi nefyetmekten kinaye olan mânâ şudur:
"Bana ait olup ve rızıklarını taahhüt ettiğim mahlûkatıma rızık yetiştirmek için halk olunmamışsınız. Belki asıl vazifeniz ubudiyettir. Evâmirime göre rızka çabalamak da bir nevi ibadettir."
ÜÇÜNCÜ VECİH: Sûre-i İhlâsta, nasıl ki [13]zâhir mânâsı malûm ve bedihî olduğundan, o mânânın bir lâzımı muraddır. Yani, "Valide ve veledi bulunanlar ilâh olamazlar" mânâsında ve Hazret-i İsâ (a.s.) ve Üzeyr (a.s.) ve melâike ve nücumların ve gayr-ı hak mâbudların ulûhiyetlerini nefyetmek kastıyla, "ezelî ve ebedî" mânâsında, Cenâb-ı Hakkın gayet bedihî ve malûm hükmettiği gibi, aynen onun gibi, bu misalimizde de "Rızık ve it'âm kabiliyeti olan eşya, ilâh ve mâbud olamazlar" mânâsında, "Mâbudunuz olan Rezzâk-ı Zülcelâl, sizden kendine rızık istemez ve siz Onu it'âm için yaratılmamışsınız" meâlindeki, "Rızka muhtaç ve it'âm edilen mevcudat, mâbudiyete lâyık değiller" demektir."[14]

Bir yandan yaratılışın amacına ışık tutulurken,diğer yandan da peygamberlerin görevinin karşılıksız olduğuna işaret edilmiştir.

**”şu misafirhâne ve şu meydan ve şu meşherlerin arkasında dâimî saraylar, müstemir meskenler, şu numunelerin ve sûretlerin hâlis ve yüksek asıllarıyla dolu bağ ve hazîneler vardır. Demek burada çabalamak onlar içindir. Şurada çalıştırır, orada ücret verir. Herkesin, istidadına göre, orada bir saadeti var.”[15]

Peygamberler ahrete aid olan kabiliyet ve onun karşılığını bu dünyada harcamamış ve yememişlerdir.

**”şu misafirhâne ve şu meydan ve şu meşherlerin arkasında, o sermedî saltanata medâr ve mazhar olacak dâimî saraylar, müstemir meskenler, şu dünyada gördüğümüz numunelerin ve sûretlerin en hâlis ve en yüksek asıllarıyla dolu bağ ve hazîneleri vardır. Demek, burada çabalamak, onlar içindir; şurada çalıştırır, orada ücret verir. Herkesin istidadına göre (eğer kaybetmezse) orada bir saadeti vardır. Evet, öyle sermedî bir saltanat, muhâldir ki, şu fânîler ve zâil zelîller üstünde dursun.”[16]

Fâniye değil,bâkiye müşteri olmuşlardır.

**”Hem, hiç akıl kabul eder mi ki, insanın başına ve içindeki havâssına saçları adedince vazifeler yükletsin de, yalnız bir saç hükmünde ona bir ücret-i dünyeviye versin, adâlet-i hakikiyesine zıd olarak ve hikmet-i hakikiyesine münâfi, mânâsız iş yapsın? “[17]

Yapılan hizmet ve ubudiyet dünya hesaplarına bedel ve muadil olamaz.Dünyada onları ölçecek ve ödeyecek bir ölçek yoktur.

**”o Rabbü'l-Âlemînin Ulûhiyetinin izhârına karşı, zaaf içinde aczlerini, ihtiyaç içinde fakrlarını ilândan ibâret olan ubûdiyet ile ve ubûdiyetin hulâsası olan namaz ile mukabele ettiler. Daha bunlar gibi, gûnâgûn ubûdiyet vazifeleriyle, şu dâr-ı dünya denilen mescid-i kebîrinde, farîza-i ömürlerini ve vazife-i hayatlarını edâ edip, ahsen-i takvîm sûretini aldılar. Bütün mahlûkat üstünde bir mertebeye çıktılar ki, yümn-i İmân ile, emn-i emânet ile mücehhez emîn bir halîfe-i arz oldular. Ve şu meydan-ı tecrübe ve şu destgâh-ı imtihandan sonra, onların Rabb-i Kerîmi, onları, imânlarına mükâfat olarak saadet-i ebediyeye ve İslâmiyetlerine ücret olarak Dârü's-Selâma dâvet ederek, öyle bir ikram etti ve eder ki, hiç göz görmemiş ve kulak işitmemiş ve kalb-i beşere hutûr etmemiş derecede parlak bir tarzda rahmetine mazhar etti; ve onlara ebediyet ve bekâ verdi. Çünkü, ebedî ve sermedî olan bir cemâlin seyirci müştâkı ve âyinedar âşıkı, elbette bâkî kalıp, ebede gidecektir. İşte Kur'ân şâkirdlerinin âkıbetleri böyledir. Cenâb-ı

Hak, bizleri onlardan eylesin, âmin.”[18]

Hadisde:”Peygamberler kabirlerinde namaz kılarlar.”buyurulur.Mecburi olmayan bu ibadetten dünyada olduğu gibi,kabirlerinde dahi lezzet ve ücretlerini alırlar.

**”Sâni-i Kerîm, Fâtır-ı Rahîm, herbir tâifenin resm-i geçit nöbeti bittikten ve o resm-i geçitten maksud olan neticeler alındıktan sonra, ekseriyet itibâriyle dünyadan, merhametkârâne bir tarz ile tenfîr edip usandırıyor, istirahate bir meyil ve başka bir âleme göçmeye bir şevk ihsan ediyor ve vazife-i hayattan terhis edildikleri zaman, vatan-ı aslîlerine bir meyelân-ı şevkengîz, ruhlarında uyandırıyor.

Hem o Rahmân'ın nihayetsiz rahmetinden uzak değil ki, nasıl vazife uğrunda mücâhede işinde telef olan bir nefere şehâdet rütbesini veriyor ve kurban olarak kesilen bir koyuna, âhirette cismânî bir vücud-u bâkî vererek Sırat üstünde sahibine burak gibi bir bineklik mertebesini vermekle mükâfatlandırıyor; öyle de, sâir zîruh ve hayvanâtın dahi, kendilerine mahsus vazife-i fıtriye-i Rabbâniyelerinde ve evâmir-i Sübhâniyenin itaatlerinde telef olan ve şiddetli meşakkat çeken zîruhların, onlara göre bir çeşit mükâfat-ı ruhâniye ve onların istidadlarına göre bir nevi ücret-i mânevîye, o tükenmez hazîne-i rahmetinde baîd değil ki, bulunmasın. Dünyadan gitmelerinden, pek çok incinmesinler; belki memnun olsunlar.”[19]

Ücret vafiden sonra alınır.Peygamberler ücrete burada talib olmamış,hizmetlerini yaparak ücret almaya gitmişleridir.

**”Ey sabırsız nefsim! Acaba, geçmiş günlerdeki ibâdet külfetini ve namazın meşakkatini ve musîbet zahmetini bugün düşünüp muztarip olmak, hem gelecek günlerdeki ibâdet vazifesini ve namaz hizmetini ve musîbet elemini bugün tasavvur edip sabırsızlık göstermek hiç kâr-ı akıl mıdır?

Şu sabırsızlıkta misâlin şöyle bir sersem kumandana benzer ki: Düşmanın sağ cenah kuvveti onun sağındaki kuvvetine iltihak etmiş ve ona taze bir kuvvet olduğu halde, o tutar, mühim bir kuvvetini sağ cenâha gönderir, merkezi zayıflaştırır. Hem, sol cenahta düşmanın askeri yok iken ve daha gelmeden büyük bir kuvvet gönderir. "Ateş et!" emrini verir. Merkezi bütün bütün kuvvetten düşürtür. Düşman işi anlar, merkeze hücum eder, târ ü mâr eder.

Evet, buna benzersin. Çünkü, geçmiş günlerin zahmeti, bugün rahmete kalbolmuş. Elemi gitmiş, lezzeti kalmış; külfeti, kerâmete iltihak ve meşakkati, sevâba inkılâb etmiş. Öyle ise, ondan usanç almak değil, belki yeni bir şevk, taze bir zevk ve devama ciddî bir gayret almak lâzım gelir. Gelecek günler ise, mâdem gelmemişler, şimdiden düşünüp usanmak ve fütur getirmek, aynen o günlerde açlığı ve susuzluğu ile bugün düşünüp, bağırıp çağırmak gibi bir divâneliktir.

Mâdem hakikat böyledir, âkıl isen, ibâdet cihetinde yalnız bugünü düşün. Ve, "Onun bir saatini ücreti pek büyük, külfeti pek az, hoş ve güzel ve ulvî bir hizmete sarf ediyorum" de. O vakit

senin acı bir fütûrun, tatlı bir gayrete inkılâb eder. “[20]

Anne karnındaki bir çocuk bütün himmetini ve ücretini oraya sarfetse ne kadar akıldan uzak düşeceği malumdur.

Peygamberlerde bütün himmetlerini âhirete sarfetmişlerdir.

**”Ey sersem nefsim! Acaba, şu vazife-i ubûdiyet neticesiz midir? Ücreti az mıdır ki, sana usanç veriyor? Halbuki, bir adam sana birkaç para verse veyahut seni korkutsa, akşama kadar seni çalıştırır. Ve fütursuz çalışırsın. Acaba, bu misafirhâne-i dünyada âciz ve fakir kalbine kût ve gınâ ve elbette bir menzilin olan kabrinde gıdâ ve ziyâ ve herhalde mahkemen olan Mahşerde senet ve berat ve ister istemez üstünden geçilecek Sırat Köprüsünde nur ve burak olacak bir namaz, neticesiz midir? Veyahut ücreti az mıdır?

Bir adam sana yüz liralık bir hediye vaad etse, yüz gün seni çalıştırır. Hulfü'l-vaad edebilir. O adama itimad edersin, fütursuz işlersin. Acaba hulfü'l-vaad, hakkında muhâl olan bir Zât, Cennet gibi bir ücreti ve saadet-i ebediye gibi bir hediyeyi sana vaad etse, pek az bir zamanda, pek güzel bir vazifede seni istihdam etse; sen hizmet etmezsen veya isteksiz, suhre gibi veya usançla, yarım yamalak hizmetinle Onu vaadinde ittiham ve hediyesini istihfaf etsen, pek şiddetli bir te'dibe ve dehşetli bir tâzibe müstehak olacağını düşünmüyor musun? Dünyada, hapsin korkusundan, en ağır işlerde fütursuz hizmet ettiğin halde, Cehennem gibi bir haps-i ebedînin havfı, en hafif ve latîf bir hizmet için sana gayret vermiyor mu? “[21]

Dünyanın basit bir menfaatı için tabiri caizse,elli takla atan bir insan,ahretin en önemli bir meselesini,neden bu dünyanın cüz-i ücretine değişsin?

**”azîm bir mâlikü'l-mülk, büyük bir şehri veya muhteşem bir sarayı binâ ettiği vakit, o zât dört nevi ameleyi onun binâsında istihdam ve istimâl eder.

Birinci nevi, onun memlûk ve köleleridir. Bu nevin, ne maaşı var ve ne de ücreti var. Belki onlar seyyidlerinin emriyle işledikleri her amelde, onların gayet latîf bir zevk ve hoş bir şevkleri vardır. Seyyidlerinin methinden ve vasfından ne deseler onların zevkini ve şevkini ziyâde eder. Onlar o mukaddes seyyidlerine intisablarını büyük bir şeref bilerek onunla iktifâ ediyorlar. Hem o seyyidin nâmiyle, hesâbiyle, nazarıyla işlere bakmalarından da mânevî lezzet buluyorlar. Ücret ve rütbeye ve maaşa muhtaç olmuyorlar.

İkinci kısım ki, bâzı âmî hizmetkârlardır. Bilmiyorlar niçin işliyorlar. Belki o mâlik-i zîşan onları istimâl ediyor, kendi fikriyle ve ilmiyle onları çalıştırıyor. Onlara lâyık bir cüz'î ücret dahi veriyor. O hizmetkârlar bilmiyorlar ki, amellerine ne çeşit küllî gâyeler, âlî maslahatlar terettüb ediyor. Hattâ bâzıları tevehhüm ediyorlar ki, onların amelleri yalnız kendilerine âit o ücret ve maaşından başka gâyesi yoktur.

Üçüncü kısım: O mâlikü'l-mülkün bir kısım hayvanâtı var; onları o şehrin, o sarayın binâsında bâzı işlerde istihdam ediyor. Onlara yalnız bir yem veriyor. Onların da istidadlarına muvâfık işlerde çalışmaları, onlara bir telezzüz veriyor. Çünkü, bilkuvve bir kabiliyet ve bir istidad, fiil ve amel sûretine girse, inbisat ile teneffüs eder, bir lezzet verir; ve bütün faaliyetlerdeki lezzet bu sırdandır. Şu kısım hizmetkârların ücret ve maaşları yalnız yem ve şu lezzet-i mâneviyedir. Onunla iktifâ ederler.

Dördüncü kısım: Öyle amelelerdir ki, biliyorlar ne işliyorlar ve ne için işliyorlar ve kimin için işliyorlar ve sâir ameleler ne için işliyorlar ve o mâlikü'l-mülkün maksadı nedir, ne için işlettiriyor. İşte bu nevi amelelerin sâir amelelere bir riyâset ve nezâretleri var. Onların derecât ve rütbelerine göre derece derece maaşları var.

Aynen bunun gibi, semâvât ve arzın Mâlik-i Zülcelâli ve dünya ve âhiretin Bâni-i Zülcemâli olan Rabbü'l-âlemîn-değil ihtiyaç için, çünkü her şeyin Halıkı Odur; belki izzet ve azamet ve rubûbiyetin şuûnâtı gibi bâzı hikmetler için-şu kâinat sarayında, şu daire-i esbâb içinde hem melâikeyi, hem hayvanâtı, hem cemâdât ve nebâtâtı, hem insanları istihdam ediyor. Onlara ibâdet ettiriyor. Şu dört nevi, ayrı ayrı vezâif-i ubûdiyetle mükellef etmiştir. “[22]

Eğer bir yola ve istikamete girmişsek,demekki bizler istihdam ediliyoruz.En büyük dua;Allah’dan istihdam edilmemizi talebdir.

Bir ücret ve basit bir bedel yoksa,bir istihdam var demektir.

**”ey nefis! Sen bu ücreti almışsın. Ubûdiyet gibi lezzetli, nimetli, rahatlı, hafif bir hizmetle mükellefsin. Halbuki, buna da tembellik ediyorsun. Eğer yarım yamalak yapsan da, güyâ eski ücretleri kâfi gelmiyormuş gibi, çok büyük şeyleri mütehakkimâne istiyorsun. Ve hem, "Niçin duâm kabul olmadı?" diye nazlanıyorsun. Evet, senin hakkın naz değil, niyazdır. Cenâb-ı Hak, Cenneti ve saadet-i ebediyeyi mahz-ı fazl ve keremiyle ihsan eder. Sen, dâimâ rahmet ve keremine ilticâ et, Ona güven…”[23]

Zaten bizler bir memur gibi,verilenlerden dolayı ücretimizi peşin almışız.Taş olmamış,ot olmamış,insan olup sağlık ve sıhhat nimetini bulmuş ve en önemlisi hidayet nimetine kavuşmakla en büyük ücretimizi almışız.Daha neyi beklemekteyiz?

Sonsuz cennet ve cemalullah dünyanın bu dar boyutlarına sığmaz.

Anne karnına dünyayı sığdırıp,çocuğu orada dünyalar gibi yaşatamazsınız.

Dünyada da âhiret gibi yaşanmaz.

**" -3- Veyahut, hırsa, hıssete alışmış tâğî, bâğî dünyaperestler gibi, senin tekâlifini ağır mı buluyorlar ki, senden kaçıyorlar? Ve bilmiyorlar mı ki, sen ecrini, ücretini yalnız Allah'tan

istiyorsun? Ve onlara Cenâb-ı Hak tarafından verilen maldan hem bereket, hem fakirlerin hased ve bedduâlarından kurtulmak için, ya ondan veya kırktan birisini kendi fakirlerine vermek ağır bir şey midir ki, emr-i zekâtı ağır görüp İslâmiyetten çekiniyorlar? Bunların tekzibleri ehemmiyetsiz olmakla beraber, hakları tokattır, cevap vermek değil. “[24]

Peygamberler hiç kendileri için bir şey istememişlerdir.Tarih böyle bir şeye şahitlik etmemiştir.

**”Mâdem hayat Esmâ-i Hüsnânın nukuşunu gösterir; hayatın başına gelen Her şey hasendir. Meselâ, gayet zengin, nihayet derecede sanatkâr ve çok sanatlarda mâhir bir zât, âsâr-ı sanatını, hem kıymettar servetini göstermek için, âdi bir miskin adamı, modellik vazifesini gördürmek için, bir ücrete mukabil, bir saatte murassâ, musannâ, yaptığı gömleği giydirir, onun üstünde işler ve vaziyetler verir, tebdil eder; hem, her nevi sanatını göstermek için keser, değiştirir, uzatır, kısaltır. Acaba şu ücretli miskin adam, o zâta dese, "Bana zahmet veriyorsun, eğilip kalkmakla vaziyet veriyorsun, beni güzelleştiren bu gömleği kesip kısaltmakla güzelliğimi bozuyorsun"demeye hak kazanabilir mi? "Merhametsizlik, insafsızlık ettin"diyebilir mi?

İşte, onun gibi, Sâni-i Zülcelâl, Fâtır-ı Bîmisâl, zîhayata göz, kulak, akıl, kalp gibi havâs ve letâif ile murassâ olarak giydirdiği vücud gömleğini Esmâ-i Hüsnânın nakışlarını göstermek için çok hâlât içinde çevirir, çok vaziyetlerde değiştirir. Elemler, musîbetler nevinde olan keyfiyât, bâzı esmâsının ahkâmını göstermek için lemeât-ı hikmet içinde bâzı şuâât-ı rahmet ve o şuâât-ı rahmet içinde latîf güzellikler vardır. “[25]

Hayatta en önemli mâna,Allah’ın isimlerine olan mazhariyettir.Vermedeki mazhariyet,almadakinden daha çoktur.Zira veren el,alan elden üstündür.

**”Ve o Sâni-i Hakîm ve o âdil-i Rahîm, elbette cismânî âletlerin vezâifine ücret olarak ve hidemâtına mükâfat olarak ve ibâdât-ı mahsusalarına sevap olarak, onlara lâyık lezâizi verecektir. Yoksa, hikmet ve adâlet ve rahmetine zıd bir hâlet olur ki, hiçbir cihetle Onun cemâl-i rahmetine ve kemâl-i adâletine uygun değildir; kâbil-i tevfîk olamaz.”[26]

Allah asla vadinden dönmez.Madem vereceğim diyor,elbette verecektir.

**”Ekl ve şürb ve muâmele-i zevciye, gerçi bu dünyada bir ihtiyaçtan gelir, bir vazifeye gider; fakat, o vazifeye bir ücret-i muâccele olarak öyle mütenevvi' leziz lezzet içlerine bırakılmıştır ki, sâir lezâize tereccüh ediyor. Mâdem bu dâr-ı elemde bu kadar acîb ve ayrı ayrı lezzetlere medâr, ekl ve nikâhtır; elbette, dâr-ı lezzet ve saadet olan Cennette, o lezzetler, o kadar ulvî bir sûret alıp ve vazife-i dünyeviyenin uhrevî ücretini de lezzet olarak ona katarak ve dünyevî ihtiyacı dahi uhrevî bir hoş iştihâ sûretinde ilâve ederek, Cennete lâyık ve ebediyete münâsip, en câmi' hayattar bir mâden-i lezzet olur. “[27]

Bu dünyada verilenler,küçük birer pirimlerdir.Ön ödemelerdir.Birer teşviktir. Hizmete koşturmak içindir.

**”Suâl: Zerrâtın harekâtında şu hikmetin bulunması ne ile bilinir?

Elcevap: Evvelâ, bütün masnuâtın bütün intizamâtıyla ve hikmetleriyle sabit olan Sâniin hikmetiyle bilinir. Çünkü, en cüzî bir şeye küllî hikmetleri takan bir hikmet, seyl-i kâinatın içinde en büyük faaliyet gösteren ve hikmetli nakışlara medâr olan harekât-ı zerrâtı hikmetsiz bırakmaz. Hem, en küçük mahlûkatı, vazifelerinde ücretsiz, maaşsız, kemâlsiz bırakmayan bir hikmet, bir hâkimiyet, en kesretli ve esaslı memurlarını, hizmetkârlarını nursuz, ücretsiz bırakmaz.

Sâniyen: Sâni-i Hakîm anâsırı tahrik edip tavzif ederek (onlara bir ücret-i kemâl hükmünde) mâdeniyât derecesine çıkarmasıyla ve mâdeniyâta mahsus tesbihâtları onlara bildirmesiyle; ve mâdeniyâtı tahrik ve tavzif edip nebâtât mertebe-i hayatiyesinin makamını vermesiyle; ve nebâtâtı rızık ederek tahrik ve tavzif ile hayvanât mertebe-i letâfetini onlara ihsan etmesiyle; ve hayvanâttaki zerrâtı tavzif edip rızık yoluyla hayat-ı insaniye derecesine çıkarmasıyla; ve insanın vücudundaki zerrâtı süze süze tasfiye ve taltif ederek tâ dimâğın ve kalbin en nâzik ve latîf yerinde makam vermesiyle bilinir ki, harekât-ı zerrât hikmetsiz değil, belki kendine lâyık bir nevi kemâlâta koşturuluyor.”[28]

Cansızları bile koşturan hal,onlara verilen ücretlerdir.Zira hizmetlerinin içerisine konulan ücret ve lezzet,onları çalıştırmaktadır.

**”Hem, mâdem o Hâlık-ı Kerîm, tenâsül kanun-u azîminde istihdam ettiği hayvanâta ücret olarak, birer maaş gibi, birer lezzet-i cüz'iye veriyor. Ve arı ve bülbül gibi, sâir hidemât-ı Rabbâniyede istihdam olunan hayvanlara birer ücret-i kemâl verir, şevk ve lezzete medâr birer makam veriyor; ve şunda bir muazzam "kanun-u kerem"in ucu görünüyor. “[29]

Allah bu dünyada cüz-i ücretlerle,külli hizmetler gördürmektedir.

Külli ücret ise,külli hizmetin neticesindedir.

**”Cenâb-ı Hak ve Hakîm-i Mutlak, bu insanda istihdam ettiği bu cihazâtın, elbette herbirerlerine lâyık ücretlerini verecektir.”[30]

Farklı cüzleden oluşan insan,ruh ile bir bütünlük kazanmaktadır.Amcak ücreti her bir cüz-ü için ayrı ayrı olacaktır.Kulağın,gözün,ağzın vs.ücretleri,hizmetleri nisbetinde olacaktır.

*Peygamberlerde görülen karşılık beklememe sıfatı,onun vereselerinde de intikalen devam eder.

**”Hazret-i Üstad, kendi şahsı için birisi zahmet çekse, bir hizmetini görse, mukabilinde bir ücret, bir teberrük verir. Aksi halde, ruhuna ağır gelir, hoşuna gitmez. “[31]

Kendisi ücretsiz iş görürken,kendi şini görene ücret vermektedir.Burada ince bir sır yatmaktadır.İhlas sırrı…

**”Ölüm, ehl-i hidâyet ve ehl-i Kur'ân için, öteki âleme gitmiş eski dost ve ahbaplarına kavuşmaya vesîledir. Hem hakiki vatanlarına girmeye vâsıtadır. Hem zindan-ı dünyadan, bostân-ı cinâna bir dâvettir. Hem, Rahmân-ı Rahîmin fazlından, kendi hizmetine mukabil ahz-ı ücret etmeye bir nöbettir.”[32]

Dünyada herkes makamına,kadame ve derecesine göre ücret almaktadır. Âhiretteki ücrette manevi kademe ve hizmete göre olacaktır.Burada kaçıncı dereceden emekli olmuşsa,orada da o dereceden emekli maaşını alacaktır.

**”[O mezkûr ve malûm talebesinin hediyesine karşı cevaptan bir parçadır.]

SALİSEN: Bana bir hediye gönderdin; gayet ehemmiyetli bir kaidemi bozmak istersin. Ben demiyorum ki: "Kardeşim ve biraderzadem olan Abdülmecid ve Abdurrahman'dan kabul etmediğim gibi senden de kabul etmem." Çünkü sen onlardan daha ileri ve ruhuma daha yakın olduğundan, herkesin hediyesi reddedilse, seninki bir defaya mahsus olmak üzere reddedilmez. Fakat bu münasebetle o kaidemin sırrını söyleyeceğim. Şöyle ki:

Eski Said minnet almazdı. Minnetin altına girmektense ölümü tercih ederdi. Çok zahmet ve meşakkat çektiği halde kaidesini bozmadı. Eski Said'in, senin bu biçare kardeşine irsiyet kalan şu hasleti ise, tezehhüd ve sun'î bir istiğnâ değil, belki dört beş ciddî esbaba istinat eder.

Birincisi: Ehl-i dalâlet, ehl-i ilmi, ilmi vasıta-i cer etmekle itham ediyorlar, "İlmi ve dini kendilerine medar-ı maişet yapıyorlar" deyip insafsızcasına onlara hücum ediyorlar. Bunları fiilen tekzip lâzımdır.

İkincisi: Neşr-i hak için enbiyaya ittibâ etmekle mükellefiz. Kur'ân-ı Hakîmde, hakkı neşredenler -[33]- diyerek insanlardan istiğnâ göstermişler. Sûre-i Yâsin'de -[34]- cümlesi, meselemiz hakkında çok mânidardır.

Üçüncüsü: Birinci Sözde beyan edildiği gibi, Allah namına vermek, Allah namına almak lâzımdır. Halbuki, ekseriya ya veren gafildir; kendi namına verir, zımnî bir minnet eder. Ya alan gafildir;

Mün'im-i Hakikîye ait şükrü, senâyı zâhirî esbaba verir, hata eder.

Dördüncüsü: Tevekkül, kanaat ve iktisat öyle bir hazine ve bir servettir ki, hiçbir şeyle değişilmez. İnsanlardan ahz-ı mal edip o tükenmez hazine ve defineleri kapatmak istemem. Rezzâk-ı Zülcelâle yüz binler şükrediyorum ki, küçüklüğümden beri beni minnet ve zillet altına girmeye mecbur etmemiş. Onun keremine istinaden, bakiye-i ömrümü de o kaideyle geçirmesini rahmetinden niyaz ediyorum.

Beşincisi: Bir iki senedir çok emâreler ve tecrübelerle katî kanaatim oldu ki, halkların malını, hususan zenginlerin ve memurların hediyelerini almaya mezun değilim. Bazıları bana dokunuyor; belki dokunduruluyor, yedirilmiyor, Bazen bana zararlı bir surete çevriliyor. Demek gayrın malını almamaya mânen bir emirdir ve almaktan bir nehiydir.

Hem bende bir tevahhuş var. Herkesi her vakit kabul edemiyorum. Halkın hediyesini kabul etmek, onların hatırını sayıp istemediğim vakitte onları kabul etmek lâzım geliyor. O da hoşuma gitmiyor. Hem tasannu ve temellükten beni kurtaran bir parça kuru ekmek yemek ve yüz yamalı bir libas giymek, bana daha hoş geliyor. Gayrın en âlâ baklavasını yemek, en murassâ libasını giymek ve onların hatırını saymaya mecbur olmak, bana nâhoş geliyor.

Altıncısı: Ve istiğnâ sebebinin en mühimi, mezhebimizce en muteber olan İbn-i Hâcer diyor ki: "Salâhat niyetiyle sana verilen bir şey sâlih olmazsan kabul etmek haramdır."

İşte, şu zamanın insanları, hırs ve tama' yüzünden, küçük bir hediyesini pek pahalı satıyorlar. Benim gibi günahkâr bir biçareyi, sâlih veya velî tasavvur ederek, sonra bir ekmek veriyorlar. Eğer (hâşâ) ben kendimi sâlih bilsem, o alâmet-i gururdur, salâhatin ademine delildir. Eğer kendimi sâlih bilmezsem, o malı kabul etmek caiz değildir. Hem âhirete müteveccih a'mâle mukabil sadaka ve hediyeyi almak, âhiretin bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yemek demektir.”[35]

Minneti ölümle eş değerde tutmuş,ehli küfre koz vermemiştir.

**”Hem şefkat hâlistir, mukabele istemiyor, sâfi ve ivazsızdır. Hattâ en âdi mertebede olan hayvânâtın yavrularına karşı fedakârâne, ivazsız şefkatleri buna delildir. Halbuki aşk ücret ister ve mukabele talep eder. Aşkın ağlamaları bir nevi taleptir, bir ücret istemektir.”[36]

Şefkat kahramanı olan anneler,bunu bedelsiz yaparlar.Meçhul olan alacakları veya aldıkları,verdikleri yanında hiç mesabesindedir.Aslında o şefkatte bir nevi ücrettir.Şefkatsizlik ise,en büyük mahrumiyettir.

**”İkinci Mesele: Ehl-i dünya diyorlar ki: "Bize ahkâm-ı diniyeyi ve hakaik-i İslâmiyeyi talim edecek resmî bir dairemiz var. Sen ne salâhiyetle neşriyat-ı diniye yapıyorsun? Sen madem nefye mahkûmsun; bu işlere karışmaya hakkın yok."

Elcevap: Hak ve hakikat inhisar altına alınmaz. İman ve Kur'ân nasıl inhisar altına alınabilir? Siz dünyanızın usulünü, kanununu inhisar altına alabilirsiniz. Fakat hakaik-i imaniye ve esâsât-ı Kur'âniye, resmî bir şekilde ve ücret mukabilinde, dünya muamelâtı suretine sokulmaz. Belki, bir mevhibe-i İlâhiye olan o esrar, hâlis bir niyetle ve dünyadan ve huzûzât-ı nefsaniyeden tecerrüd etmek vesilesiyle o feyizler gelebilir. “[37]

Ehli diyanete burada bir hatırlatma yapılmaktadır.Sözün tesiri ve kalıcılığı,karşılık beklenilmeden olanıdır.

**”Şu nefiy zamanında görüyorum ki, hodfuruş ve siyaset bataklığına düşmüş bazı insanlar, bana tarafgirâne, rakibâne bir nazarla bakıyorlar. Güya ben de onlar gibi dünya cereyanlarıyla alâkadarım!

Hey efendiler! Ben imanın cereyanındayım. Karşımda imansızlık cereyanı var. Başka cereyanlarla alâkam yok. O adamlardan ücret mukabilinde iş görenler, belki kendilerini bir derece mazur görüyor. Fakat ücretsiz, hamiyet namına bana karşı tarafgirâne, rakibâne vaziyet almak ve ilişmek ve eziyet etmek, gayet fena bir hatadır. Çünkü, sabıkan ispat edildiği gibi, siyaset-i dünya ile hiç alâkadar değilim. Yalnız, bütün vaktimi ve hayatımı hakaik-i imaniye ve Kur'âniyeye hasr ve vakfetmişim. Madem böyledir; bana eziyet verip rakibâne ilişen adam düşünsün ki, o muamelesi zındıka ve imansızlık namına imana ilişmek hükmüne geçer. “[38]

Dünyanın en büyük makamları,ahretin en küçük bir sandalyesine mukabil gelemez.

**”Vefat eden çocuk, bir Hâlık-ı Rahîmin mahlûku, memlûkü, abdi ve bütün heyetiyle onun masnuu ve ona ait olarak ebeveyninin bir arkadaşı idi ki, muvakkaten ebeveyninin nezaretine verilmiş. Peder ve valideyi ona hizmetkâr etmiş. Ebeveyninin o hizmetlerine mukabil, muaccel bir ücret olarak, lezzetli bir şefkat vermiş.

Şimdi, binden dokuz yüz doksan dokuz hisse sahibi olan o Hâlık-ı Rahîm, mukteza-yı rahmet ve hikmet olarak o çocuğu senin elinden alsa, hizmetine hâtime verse, surî bir hisse ile, hakikî bin hisse sahibine karşı şekvâyı andıracak bir tarzda meyusâne hüzün ve feryad etmek ehl-i imana yakışmaz, belki ehl-i gaflet ve dalâlete yakışıyor. “[39]

Veren sensin alan sen,demeli O’na bırakmalı.

**”Ey insan! Hayatın ağır tekâlifini omuzuna alıp zahmet çekme. Hayatın fenâsını düşünüp hüzne düşme. Yalnız dünyevî, ehemmiyetsiz meyvelerini görüp, dünyaya gelişinden pişmanlık gösterme. Belki, o sefine-i vücudundaki hayat makinesi, Hayy-ı Kayyûma aittir. Masarıf ve levazımatını O tedarik eder. Ve o hayatın pek kesretli gayeleri ve neticeleri var ve Ona aittir. Sen o gemide bir dümenci neferisin. Vazifeni güzel gör, ücretini al, keyfine bak. O hayat sefinesi

ne kadar kıymettar olduğunu ve ne kadar güzel faydalar verdiğini ve o sefine sahibi Zâtın ne kadar Kerîm ve Rahîm olduğunu düşün, mesrur ol ve şükret. Ve anla ki, vazifeni istikametle yaptığın vakit, o sefinenin verdiği bütün netâic, bir cihetle senin defter-i amâline geçer, sana bir hayat-ı bâkiyeyi temin eder, seni ebedî ihyâ eder. “[40]

Anne babasına güvenen çocuk,yeme ve kalma gibi geçim telaşesi çekmez.Sahibi olan Allah’a güvenen insan da böyle bir sıkıntıya düşmez.

**”Ey biçareler! Mezaristana göçtüğünüz vakit, "Eyvah, malımız harap olup sa'yimiz hebâ oldu. Şu güzel ve geniş dünyadan gidip dar bir toprağa girdik" demeyiniz, feryad edip meyus olmayınız. Çünkü sizin her şeyiniz muhafaza ediliyor. Her ameliniz yazılmıştır. Her hizmetiniz kaydedilmiştir. Hizmetinizin mükâfâtını verecek ve her hayır elinde ve her hayrı yapabilecek bir Zât-ı Zülcelâlsizi celb edip yeraltında muvakkaten durdurur, sonra huzuruna aldırır. Ne mutlu sizlere ki, hizmetinizi ve vazifenizi bitirdiniz. Zahmetiniz bitti; rahata ve rahmete gidiyorsunuz. Hizmet, meşakkat bitti; ücret almaya gidiyorsunuz.“[41]

Her şey ebedi arşivlerde muhafaza edilmektedir.

**”Bu dünya dârü'l-hikmettir, dârü'l-hizmettir; dârü'l-ücret ve mükâfat değil. Buradaki a'mâl ve hizmetlerin ücretleri berzahta ve âhirettedir. Buradaki a'mâl berzahta ve âhirette meyve verir. “[42]

Dünyanın âhiret tarlası olması bu sırdandır.

**”bu dâr-ı dünya dârü'l-hizmettir, dârü'l-ücret değil. Burada ücretini isteyenler, bâki, daimî meyveleri fâni ve muvakkat bir surete çevirmekle beraber, dünyadaki beka hoşuna gidiyor, müştakane berzaha bakamıyor. Adeta bir cihette dünya hayatını sever; çünkü içinde bir nevi âhireti bulur.“[43]

Burada çalıştırır,orada verir.

**”İkinci Hatvede [44] dersini verdiği gibi; kendini unutmuş, kendinden haberi yok; mevti düşünse, başkasına verir; fenâ ve zevÂli görse, kendine almaz. Ve külfet ve hizmet makâmında nefsini unutmak, fakat ahz-ı ücret ve istifâde-i huzûzât makâmında nefsini düşünmek, şiddetle iltizam etmek, nefs-i emmârenin muktezâsıdır. Şu makamda tezkiyesi, tathîri, terbiyesi; şu hÂlin aksidir. Yani, nisyân-ı nefs içinde nisyan etmemek; yani, huzûzât ve ihtirasâtta unutmak ve mevtte ve hizmette düşünmek. “[45]

Burada ücretini beklemekte,bir nevi O'nu düşünmeye bir perdedir.

**"Şu dâr-ı dünya, meydan-ı imtihandır ve dâr-ı hizmettir. Lezzet ve ücret ve mükâfat yeri değildir. Madem dâr-ı hizmettir ve mahall-i ubudiyettir. Hastalıklar ve musibetler, dinî olmamak ve sabretmek şartıyla, o hizmete ve o ubudiyete çok muvafık oluyor ve kuvvet veriyor. Ve herbir saati bir gün ibadet hükmüne getirdiğinden, şekvâ değil, şükretmek gerektir. "[46]

İnsan aceleci bir varlıktır.Ücretini peşin istemektedir.

**"De ki: Vazifem karşılığında sizden bir ücret istemiyorum. Sizden istediğim, ancak akrabaya sevgi ve Ehl-i Beytime muhabbettir."[47]

" âyetinin bir kavle göre mânâsı: "Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, vazife-i risaletin icrasına mukabil ücret istemez; yalnız Âl-i Beytine meveddeti istiyor." "[48]

Âl-i Beyt-i sevmek Rasulullahın lisanıyla Kur'anın bir emridir.Zira Âl-i Beyte muhabbet,Rasulullah ve Allaha muhabbeti istilzam eder.

**"Ey sa'y ve ameldeki lezzet ve saadeti bilmeyen tembel insan! Bil ki, Cenâb-ı Hak, kemâl-i kereminden, hizmetin mükâfâtını hizmet içinde derc etmiştir. Amelin ücretini nefs-i amel içine koymuştur. "[49]

**"Hem nefs-i hizmette ücret bulunduğuna bir delil de şudur ki: Nebâtat ve eşcar, bir şevk ve lezzeti ihsas eden bir tavırla Fâtır-ı Zülcelâlin emirlerini imtisal ediyorlar. Çünkü, dağıttığı güzel kokular ve müşterilerin nazarını celb edecek ziynetlerle süslenmeleri ve sümbülleri ve meyveleri için çürüyünceye kadar kendilerini feda etmeleri, ehl-i dikkate gösterir ki, onların, emr-i İlâhînin imtisalinden öyle bir lezzetleri var ki, nefsini mahvedip çürütüyor."[50]

İnsanlar hiç olmazsa bu dersi;taşlar,bitkiler ve hayvanlardan ders almalıdır.

**"Herşeyde bir ihlâs var. Hattâ muhabbetin de ihlâsla bir zerresi, batmanlarla resmî ve ücretli muhabbete tereccuh eder. İşte bir zat bu ihlâslı muhabbeti böyle tabir etmiş:

Yani, "Ben muhabbet üzerine bir rüşvet, bir ücret, bir mukabele, bir mükâfat istemiyorum." Çünkü, mukabilinde bir mükâfat, bir sevap istenilen muhabbet zayıftır, devamsızdır. “[51]

Peygamberler bu ihlas ve samimiyetlerini tam manasıyla göstermişler ve muhafaza etmişlerdir.

**”hakperestliği nefisperestliğe tercih etmekle ve hakkın hatırı, nefsin ve enâniyetin hatırına galip gelmekle, -1- sırrına mazhar olup, nâstan gelen maddî ve mânevî ücretten istiğnâ etmekle Haşiye1 -2- sırrına mazhar olup, hüsnü kabul ve hüsn-ü tesir ve teveccüh-ü nâsı kazanmak noktalarının Cenâb-ı Hakkın vazifesi ve ihsanı olduğunu ve kendi vazifesi olan tebliğde dahil olmadığını ve lâzım da olmadığını ve onunla mükellef olmadığını bilmekle ihlâsa muvaffak olur. Yoksa ihlâsı kaçırır.

Haşiye 1: Sahabelerin senâ-i Kur'âniyeye mazhar olan îsâr hasletini kendine rehber etmek, yani, hediye ve sadakanın kabulünde başkasını kendine tercih etmek ve hizmet-i diniyenin mukabilinde gelen menfaat-i maddiyeyi istemeden ve kalben talep etmeden, sırf bir ihsan-ı İlâhî bilerek, nâstan minnet almayarak ve hizmet-i diniyenin mukabilinde de almamaktır. Çünkü, hizmet-i diniyenin mukabilinde dünyada birşey istenilmemeli ki, ihlâs kaçmasın. Çendan hakları var ki, ümmet onların maişetlerini temin etsin. Hem zekâta da müstehaktırlar. Fakat bu istenilmez, belki verilir. Verildiği vakit de "Hizmetimin ücretidir" denilmez. Mümkün olduğu kadar kanaatkârâne, başka ehil ve daha müstehak olanların nefsini kendi nefsine tercih etmek, [52]sırrına mazhariyetle, bu müthiş tehlikeden kurtulup ihlâsı kazanabilir.“[53]

Hakkın hatırı âli ve yücedir,hiçbir hatıra feda edilmez.Herşeyde esas olan ihlasdır.Bir karşılık beklemeksizin Allah için yapmaktır.

**”Ey sevaba hırslı ve a'mâl-i uhreviyeye kanaatsiz insan! Bazı peygamberler gelmişler ki, mahdut birkaç kişiden başka ittibâ edenler olmadığı halde, yine o peygamberlik vazife-i kudsiyesinin hadsiz ücretini almışlar. Demek hüner, kesret-i etbâ' ile değildir. Belki hüner, rızâ-i İlâhîyi kazanmakladır. Sen neci oluyorsun ki, böyle hırsla "Herkes beni dinlesin?" diye, vazifeni unutup vazife-i İlâhiyeye karışıyorsun? Kabul ettirmek, senin etrafına halkı toplamak Cenâb-ı Hakkın vazifesidir. Vazifeni yap, Allah'ın vazifesine karışma. “[54]

Kimi öğretmenin on,kimi öğretmenin elli,kimi öğretmenin de beşyüz talebesi olurken,hepside ücretini tam olarak alırlar.Görevleri sayıya ve neticeye bakmaksızın hizmettir.

**”Evet, bir valide veledini tehlikeden kurtarmak için hiçbir ücret istemeden ruhunu feda etmesi ve hakikî bir ihlâs ile vazife-i fıtriyesi itibarıyla kendini evlâdına kurban etmesi gösteriyor ki, hanımlarda gayet yüksek bir kahramanlık var. Bu kahramanlığın inkişafı ile hem hayat-ı dünyeviyesini, hem hayat-ı ebediyesini onunla kurtarabilir. Fakat bazı fena cereyanlarla, o kuvvetli ve kıymettar seciye inkişaf etmez. Veyahut sû-i istimal edilir. “[55]

Kahramanlık almakta değil vermektedir.

**”İ'lem ey din âlimi!"Ücretim az, ilmime rağbet yok" diye mahzun olma. Çünkü mükâfât-ı dünyeviye ihtiyaca bakar, kıymet-i zâtiyeye bakmaz. Meziyet-i zâtiye ise mükâfat-ı uhreviyeye nâzırdır. Öyleyse, zâtî olan meziyetini mükâfât-ı uhreviyeye sakla, birkaç kuruşluk dünya metâına satma.”[56]

Allah insanları meziyetlerine göre değerlendirecek ve ücretlendirecektir.

**”Ve keza, nefs-i insaninin itasıyla, bu mide için mülk ve meleküt alemleri nimetler sofrası gibi kılınmıştır. Kezalik, imanın itasıyla, mezkür sofralarla beraber, Esma-i Hüsnada iddihar edilen defineleri de sofra olarak verilmiş oluyor. Bu gibi ücretleri peşin aldıktan sonra, devamla hizmete mülazım olmak lazımdır. Hizmet ve amelden sonra verilen nimetler, mahza Onun fazlındandır.”[57]

Basit bir mideyi memnun etmek için dünyayı donatan Allah,elbette akıl,kalb ve ruh gibi duyguları memnun etmek için ebedi sofralar kuracaktır.

**”Dünya da umur-u diniyeye ve a'mal-i ahirete iş ve hizmet için kurulmuş bir fabrika olduğu cihetle ve o fabrika içerisinde işlenen ve yapılan ibadetlerin semeresi öteki alemde göründüğüne nazaran, ibadetlerde rekabet edilmemelidir. Olduğu takdirde ihlası kaybolur. Ve o rekabeti yapan, halkın takdir ve tahsinleri gibi dünyevi bir mükafatı düşünür. Zavallı düşünmüyor ki, o düşünceyle amelini adem-i ihlasla iptal eder. Çünkü, sevap itasında ve ücret aldığında, nası Rabb-i Nasa şerik yapar ve halkın nefretlerine hedef olur. “[58]

Dünya fabrikası âhiret mahsullerini üretirken,posasını da burada bırakmaktadır.

**”Ve keza ibadet, yaratılışın ücreti ve neticesidir. Bu itibarla sevap, ibadetin ücreti olmayıp, ancak Cenab-ı Hakkın kereminden olduğuna işarettir.”[59]

Allahın kerem sofrası geniş ve büyüktür.

**”Ve keza, ekl lezzetini ikmal eden esbabdan biri de, o rızkın, kendi amelinin ücreti olduğunu bilmektir.” .”[60]

Âhirette verileceklerin en büyük lezzeti,burada yapılanların netice ve karşılığı olmuş olmasıdır.

**” -2- (Beşaret) tabiri, Cennetin, Cenab-ı Hakkın fazl-ı kereminden bir hediye-i İlahiye olup, amelin ücreti mukabilinde vacip bir hak olmadığına işarettir. Çünkü hak ve ücretin verilmesi, beşaretle tabir edilemez. Buna binaen, yapılan ibadet, Cennet için olmamalıdır. Tebşirin siga-i emir kıyafetiyle zikri, tebliğin takdirine işarettir. Çünkü Resul-i Ekrem (a.s.m.) tebliğe memurdur, tebşire mükellef değildir. Takdir-i kelam, "Müjdeleyerek tebliğ et" demektir. .”[61]

İnsanlar amele teşvikle sürekli müjdelenmektedirler.

**”Sual: Surenin başında - 'nin sıla denilen dahil olduğu cümle, muzari sigasıyla zikredildiği halde, burada mazi sigasıyla zikredilmiştir. Esbabı nedir?

Cevap: Orada makam, İmân ve amele teşvik ve medih makamıdır. Buna münasip, muzari sigasıdır. Burada makam, mükafat ve ücreti vermek makamıdır. Buna da münasip, mazi sigasıdır. Çünkü ücret, hizmetten sonra verilir. .”[62]

Burada hizmet edenler,bu güzel vasıflarıyla vasıflandırılmaktadırlar.

**”Üstad, kırlara ilk önce yaya olarak çıkardı; sonra faytonla gezmeye başlamıştır. Ücretsiz birgün dahi arabaya bindiği görülmemiştir. Biz kendisine ancak masrafını idare edecek derecede fiatını söyler, "Bunun burada fiatı budur" derdik. Mutlaka bizim söylediğimizden fazlasını bize verir ve "Fiatını vermezsem olmaz. Nasıl mukabilini vermediğim bir lokma hediye beni hasta ediyor; bunun da ücretini vermeliyim ve vermeye mecburum" derdi.”[63]

Âhiret malını burada yiyenler,ebedi nimetten mahrum kalırlar.Ücret taleb etme hakkını kaybederler.

**"Muhterem, asîl ve Müslüman Türk hâkimleri! Pek iyi bilirsiniz ki, hakîki irşad âlimleri enbiyânın vârisleridir. Bu mübârek zatlar da kendilerine mîras kalan va'z ü nasihati, Kur'ân-ı Mübînin emirlerine göre yaymakla mükelleftirler. Vazifesini yaparken hiçbir ücret ve ivâzın talibi değildirler. Vazifelerini fîsebilillâh yaparlar. Ancak, Allah ve Resûlünün rızâsına taliptirler. Son nefeslerine kadar bu mukaddes vazifeye devam ederler. Çünkü, bu vazife onlara Allah ve Resûlünün emânetidir. ”[64]

Rıza-i ilahiden daha büyük hangi ücret vardır?

**”meşrutiyet, hâkimiyet-i millettir. Hükûmet hizmetkârdır. Meşrutiyet doğru olursa, kaymakam ve vâli, reis değiller, belki ücretli hizmetkârlardır.”[65]

Hadisde:”Bir toplumun efendisi,o topluma hizmet edendir.”

Efendilik almada değil,vermede..hizmet edilmede değil,hizmet etmededir…

**”Acaba herkesin hoşlandığı manevî makamatı ve uhrevî saadetleri a'mal-i saliha ile onları kazanmak ve müteveccih olmak, hem meşrû hem hiçbir cihet-i zararı olmadığı halde, ne için böyle ruhen men'ediliyorum. Rıza-yı İlahiden başka vazife-i fıtriye-i ilmiyenin sevkiyle yalnız ve yalnız îmana hizmetin kendisi ayn-ı ücret bana gösterilmiş. Çünkü, şimdiki bu zamanda hiçbir şeye alet ve tabi olmayan ve her gayenin fevkinde olan hakaik-ı îmaniyeyi fıtrî ubudiyet ile muhtaçlara tesirli bir sûrette bildirmenin bu dehşetli zamanda çare-i yeganesi ve îmanı kurtaracak ve kat'î kanaat verecek, bu tarzda, yani hiçbir şeye alet olmayan bir ders-i Kur'anî lazımdır ki, küfr-ü mutlakı ve mütemerrid ve inatçı dalaleti kırsın ve herkese kanaat-ı kat'iye verebilsin. Böyle bir derse, bu zamanda, bu şerait dahilinde hiçbir şahsî ve uhrevî ve dünyevî, maddî ve manevî bir şeye alet edilmediğini bilmekle kat'î kanaat gelebilir. Yoksa, komitecilikten ve cemiyetçilikten tevellüd eden dehşetli dinsizlik şahsiyet-i manevîyesine karşı mukabil çıkan bir şahsın en büyük bir mertebe-i manevîyesi de bulunsa, yine vesveseleri bütün bütün izale edemez. Çünkü, îmana girmek isteyen muannidin nefsi ve enesi diyebilir ki, "Bu kudsî şahıs, dehasıyla ve harika makamıyla bizi kandırdı" diye bir şüphesi kalır.”[66]

Bir saat insanlara yaptığı büyük hizmetler mukabilinde çalışması,çalışmaya devam etmesi veinsanların hayatının düzenini sağlaması en büyük ücret değil midir?

Peygamber Efendimizin Hz.Ali’ye:”Ya Ali!Birinin seninle imana gelmesi sahralar dolusu kırmızı koyun tasadduk etmenden (veya üzerine güneşin doğduğu her şeyden) daha hayırlıdır.

Mehmet ÖZÇELİK

07-02-2008

[003.199], [004.040], [004.067], [004.074], [004.095], [004.114], [004.146], [004.152], [004.162],
[1] ECİR: [002.062], [002.262], [002.274], [002.277], [003.057], [003.172], [003.179], [003.185], [004.173], [005.009], [011.011], [017.009], [018.002], [028.054], [033.029], [033.035], [033.044], [035.007], [035.030], [036.011], [039.010], [039.035], [041.008], [047.036], [048.010], [048.016], [048.029], [049.003], [057.007], [057.011], [057.018], [057.019], [057.027], [064.015], [067.012], [068.003], [073.020], [084.025], [095.006]

[2] Yunus.72.

[3] Hud.29.

[4] Hud.51.

[5] Şuara.109.

[6] Sebe.47.

[7] Bakara.62.

[8] Âl-i İmran.185.

[9] Bakara.261-262.

[10] Tirmizi, Menakıp 3701

[11] Kütüb-i Sitte c.12, Had. No: 4399

[12] Zâriyât Sûresi: 51:56-58.

[13] "O doğmamış ve doğurulmamıştır." İhlâs Sûresi: 112:3.

[14] 28.lem'a.267.

[15] 10.söz.56.

[16] 10.söz.73.

[17] 10.söz.81.

[18] 11.söz.116.

[19] 17.söz.186.

[20] 21.söz.244.

[21] 21.söz.245.

[22] 24.söz.317,473.

[23] 24.söz.324, Mesnevi-i Nuriye.97.

[24] 25.söz.352.

[25] 26.söz.435,Mektubat.48,276,Lem’alar.208.

[26] 28.söz.459.

[27] 28.söz.460.

[28] 30.söz.510.

[29] 30.söz.511.

[30] 32.söz.590.

[31] Konferans.714.

[32] Konferans.718,Lem’alar.211.

[33] "Benim mükâfâtımı vermek ancak Allah'a aittir." Yunus Sûresi: 72; Hûd Sûresi: 29.

[34] Doğru yolda olan ve sizden hiçbir ücret istemeyen kimselere tâbi olun." Yâsin Sûresi: 21.

[35] Mektubat.18-19.

[36] Mektubat.35.

[37] Mektubat.72.

[38] Mektubat.73,Şualar.406.

[39] Mektubat.80.

[40] Mektubat.220.

[41] Mektubat.221,Şualar.21.

[42] Mektubat.435.

[43] Mektubat.439.

[44] Allah'ı unutanlar gibi olmayın ki, Allah da onlara kendi âkıbetlerini unutturmuştur. Haşir Sûresi: 19.

[45] Mektubat.443.

[46] Lem’alar.16.

[47] Şûrâ Sûresi: 42:23.

[48] Lem’alar.27,366.

[49] Lem’alar.127.

[50] Lem’alar.128,Mesnevi-i Nuriye.136,7.

[51] Lem’alar.137, Mesnevi-i Nuriye.145.

[52] ["Kendileri ihtiyaç halinde olsalar bile onları kendi nefislerine tercih ederler." Haşir Sûresi: 59:9]

[53] Lem’alar.154, Mesnevi-i Nuriye.176.

[54] Lem’alar.156.

[55] Lem’alar.201,2.

[56] Mesnevi-i Nuriye.76.

[57] Mesnevi-i Nuriye.177.

[58] Mesnevi-i Nuriye.192.

[59] İşarat-ül İ’caz.153.

[60] İşarat-ül İ’caz.196,198.

[61] İşarat-ül İ’caz.199.

[62] İşarat-ül İ’caz.199.

[63] Tarihçe-i Hayat.403.

[64] Tarihçe-i Hayat.571.

[65] Münazarat.79.

[66] Beyanat ve Tenvirler.229-230.